

Naujosios Singapūro lietuvių bendruomenės pirmininkė M. Repšienė: „Kartu galime nuveikti daugiau“

Justina MIKELIŪNAITĖ

Singapūro lietuviai tarpusavyje aktyviai bendravo ir būrėsi per šventes ne vienus metus, tad nutarė, kad jau metas įsteigti oficialią bendruomenę. Šį žingsnį žengti įkvėpė ir kitų Azijos lietuvių bendruomenių pavyzdžiai, Taivano ir Malaizijos lietuvių bendruomenių pirmininkių pabrąsinimas, palaikymas ir dalijimasis patirtimi. Su bendruomenės kūrimo iniciatore ir naująja pirmininke Margarita Repšiene kalbamės apie gyvenimą Singapūre, šioje šalyje įsikūrusius lietuvius ir tautinio identiteto suvokimą, gyvenant toli nuo Tėvynės.

Sumanymas steigti oficialią lietuvių bendruomenę tarp Singapūre gyvenančių aktyvistų sklandė jau keletą metų. Daugiausia pastangų įgyvendinti šią idėją dėjo M. Repšienė, kolegų vadinama bendruomenės varikliu. Moteris nuo gyvenimo šalyje pradžios aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje ir pati organizavo įvairius lietuvių susiėjimus, renginius ir šventes.

Steigiamasis susirinkimas įvyko gegužės 1 d. Dėl pandemijos ribojimų gyvai susitiko nedidelė grupelė bendruomenės entuziastų, kiti prisijungė virtualiai. Dalyviai apsisprendė dėl pavadinimo, lituanistinės mokyklos steigimo, būsimų projektų, nario mokesčio ir, svarbiausia, balsavo dėl Singapūro lietuvių bendruomenės statuto. Singapūro lietuvių bendruomenė tapo 53-iaja PLB nare.

Kaip Singapūro lietuviai bendrauja tarpusavyje, kokiomis veiklomis užsiimate?

Susitinkame ir drauge minime lietuviškas šventes – Vasario 16-ąją, Mindaugo karūnavimo dieną, Velykas, mažesniuose rateliuose švenčiame Kūčias ir Kalėdas. Iki pandemijos organizuodavome cepelinadienius, kurių metu visi kartu gamindavome cepelinus nuo bulvių skutimo iki lėkštės. Darbo nemažai, bet šis patiekalas visiems suteikia daug džiaugsmo. Itin smagu, kai į cepelinadienį atėjęs žmogus vėliau prisipažįsta, kad nevalgė cepelinų jau daug metų. Tad gaminimas ir ragavimas žadina prisiminimus ir tampa nepamirštama patirtimi. Šių susitikimų esmė ne pats maistas, o vienijanti veikla. Neformalioje aplinkoje drauge leidžiant laiką, gaminant gimsta naujos pažintys, mezgasi draugystės, kartais atsiveria net naujos karjeros galimybės. Mielai įtraukiame ir užsieniečius, kuriems labai įdomus mūsų maistas, kultūra. Dažnai jie sako, kad mūsų jaukūs ir linksmi susitikimai jiems labiau patinka nei didelių bendruomenių susibūrimai.

Margarita Repšienė. Cepelinadienis.

Kaip kilo mintis įkurti bendruomenę kaip oficialią organizaciją?

Nutarėme įkurti bendruomenę, kad mūsų veikla būtų efektyvesnė ir organizuotesnė. Taip pat oficialus statusas suteikia galimybę visiems norintiems prisidėti prie veiklos finansiškai arba savo idėjomis, sugebėjimais. Kartu galime nuveikti daugiau nei veikdami atskirai po vieną. Prie bendruomenės vairo stoja moterys. Aš vadovauju valdybai, pavaduotoja tapo politikos duonos ragavusi ir jokių biurokratizmo nesibaiminanti Vesta Ratkevičiūtė, o išdininkė yra visada teisinga, sąžininga ir patikima Jūratė Vanagaitė.

Koks buvo Jūsų kelias į Singapūrą?

Mano kelias vedė paskui mano vyrą, kuris iš savo darbo gavo pasiūlymą atvykti į Singapūrą. Persikėlėme iš Lietuvos visa šeima, su mažais vaikais. Galvojome, kad tai įdomus gyvenimo nuotykis, pagyvensim porą metų, pakeliausim po Pietryčių Aziją ir sugrįšim į Kauną. Bet tas nuotykis tęsiasi jau daugiau nei aštuonerius metus. Laikas čia bėga nepastebimai. Singapūre amžina vasara, nėra sezonų kaitos, tad nepastebi, kaip bėga mėnesiai ir metai. Mergaitės pradėjo lankyti vietinę mokyklą, o ir saulėtas oras mums patinka. Singapūre gyventi saugu ir patogiu.

Kokie pagrindiniai iššūkiai ir privalumai gyvenant Singapūre?

Tik atvykus atrodė, kad čia neįmanomai karšta, drėgna, kad nėra oro. Turbūt dėl to singapūriečiai labai mėgsta vėsą. Sėdint biure galima sušalti, reikia pasirūpinti šiltesne apranga. Lig šiol keista, kaip jiems gali patikti taip šaldyti patalpas ir automobilius. Pavyzdžiui, neretai galima pamatyti taksi vairuotoją su striuke, oro kondicionierius nustatytas palaikyti apie 20 °C temperatūrą, kai tuo tarpu lauke maždaug 30 laipsnių karščio. Tokiais atvejais dažnai tenka paprašyti padidinti šilumą. Kitas dalykas, prie kurio reikia priprasti, yra kalba. Singapūro anglų kalba specifinė, ji dar vadinama *singlish*. Be to, kinai, indai, malajai turi savo akcentą, kalbant telefonu kartais ypač sunku suprasti.

Vienas iš svarbiausių gyvenimo Singapūre privalumų, kuriuo didžiuojasi ir patys singapūriečiai, – saugumas. Be to, čia švaru, gražu ir tvarkinga. Geografiškai labai patogi šalis keliauti į aplinkines valstybes. Tačiau šios pandemijos metu, kai negalime niekur išvykti, Singapūras pasidarė ankštoka. Kartais norisi kur nors pabėgti nuo miesto, ištrūkti iš to „išlaižyto“ gyvenimo, bet nėra kur. Žmonės iš desperacijos plaukia į kruizus „į niekur“, o kiti nugula parkus, kavines ir barus. Apskritai, manau, kad neverta per daug sureikšminti privalumų ir trūkumų, nesvarbu, ar Lietuvos, ar Singapūro. Privalumai kartais gali virsti trūkumais ir atvirkščiai, trūkumai gali pasirodyti esą privalumais.

Kiek lietuvių šiuo metu gyvena Singapūre, kaip juos apibūdintumėte? Dėl kokių priežasčių dažniausiai atvyksta, kas vienija šalyje gyvenančius tautiečius?

Singapūro lietuviai yra jauni, išsilavinę, draugiški žmonės. Atvyksta dažniausiai dėl darbo, karjeros galimybių, kai kurie – mokyti. Lietuviai Singapūre yra labai įdomūs, su jais smagu bendrauti, turi įdomias gyvenimo istorijas ir patirtis.

Manau, kad jei ne Singapūras, kitur tokių žmonių nesutikčiau. Mus vienija kalba, istorija, tradicijos, kartais ilgesys lietuviško skonio, kvapo.

Negaliu tiksliai pasakyti, kiek lietuvių gyvena Singapūre, neturiu tokios statistikos. Numanydama galiu tik spėti, jog mūsų čia apie 150. Mums atvykus čia jau buvo grupelė lietuvių, jie susitikdavo, veikė „Facebook“ grupė. Tad netrukome susipažinti ir įsilieti į lietuviškas veiklas. Yra lietuvių branduolys, su jais nuolat palaikome glaudžius ir draugiškus santykius, susitinkame, o yra tokių, kurie nieško tautiečių draugijos, gyvena savo gyvenimus, turi susikūrę savo draugų ratą. Be to, lietuviai Singapūre dažniausiai neužsibūna ilgai, kartais ir nustembi, kad žmogus jau išvykęs. Ko gero, seniausiai šioje šalyje gyvena lietuvė Jolanta, į Singapūrą atitekėjusi prieš beveik tris dešimtmečius. Ji yra buvusi balerina, čia įkūrusi savo baleto mokyklą.

Filmų festivalyje 2019 m.

Kokia yra bendruomenės misija? Kokius tikslus ir užduotis bendruomenės branduolys kelia pirmiesiems metams ir ateičiai?

Mūsų misija yra burti, kviesti lietuvius bendrauti tarpusavyje, palaikyti vieniems kitus, padėti integruotis naujai atvykusiems. Skatinti lietuvių įsitraukimą į Lietuvos politinį, visuomeninį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą. Taip pat skatinti lietuvių ir singapūriečių bendradarbiavimą ir suteikti galimybę užsieniečiams

susipažinti su lietuvių kultūra. Mūsų misija – siekti, kad lietuviai nepamirštų lietuvių kalbos, mokytų jos savo vaikus. Artimiausiuose planuose yra lietuviški užsiėmimai, pamokėlės vaikams.

Ką Jūs norėtumėte nuveikti kaip pirmininkė ir ką buvimas bendruomenėje duoda kaip asmeniui?

Tai, ką jau ne vienerius metus dariau ir tebedarau – kuriu paprastą, draugišką, šiltą kontaktą su Singapūro lietuviais, taip visus jungdama į savotišką tinklą, kai vienas per kitą beveik visi čia vieni kitus pažįstame. Norėčiau, kad tas tinklas būtų glaudus, tvirtas ir elastingas. Man tai yra prasminga veikla. Visi mes esame socialinės būtybės ir jausmas, kad esu dalis kažko didesnio nei tik aš, suteikia prasmės ir laimės pojūtį. Globalizacijos laikais mes nesusivienodinam, atvirkščiai, tapatumo klausimas tampa labai svarbus ir tų tapatybių mes turbūt turime ne vieną. Mano lietuviška tapatybė yra dalis manęs.

Kokie yra Jūsų ryšiai su Lietuva ir kaip juos pakeitė pandemija?

Anksčiau į Lietuvą skrisdavome kas pusmetį, t. y. per Kalėdas ir vasarą. Joninių naktį praleisdavome Lietuvoje kur nors prie laužo. Dabar ir Kalėdas praleidome, ir antras Jonines praleisime Singapūre. Gaila, kad negalime aplankyti tėvų, draugų, giminaičių Lietuvoje. Dukras anksčiau per atostogas išsiųsdavome į Lietuvą, pas močiutę į kaimą. Pasidžiaugdavo žiema, o vasarą šviežiom daržovėm ir uogom iš daržo, išmokdavo naujų lietuviškų žodžių. Dabar per atostogas reikia sukti galvą, kaip jas atitraukti nuo ekranų. Taigi, mūsų ryšiai su Lietuva yra artimi, tik šiuo metu truputį atvėس, bet niekas amžinai nesitęsia, nesitęs ir ši pandemija.

Kokie didžiausi iššūkiai kyla lietuvių ir mišrioms šeimoms norint išsaugoti kalbą, tradicijas ir su lietuviška kultūra supažindinti pačius mažiausius?

Kaip žinia, aplinka žmogui turi didžiausią įtaką, taigi, jei aplinkoje nėra su kuo kalbėti lietuviškai, natūralu, kad nevartojama kalba užmirštama. Mūsų šeimoje tiek aš, tiek mano vyras esame lietuviai, bet vis tiek mums reikia įdėti nemažai pastangų, kad ir mūsų dukros neužmirštų lietuvių kalbos, galėtų ja laisvai kalbėti. Jos nuotoliniu būdu mokosi Vilniaus Ozo gimnazijoje lietuvių kalbos ir istorijos. Kartais labai tingi ir nenori atlikti tų lietuviškų užduočių, klausia, kam man šito reikia, lietuvių gramatiką vadina nesąmone ir pan. Man tenka ir įkalbinėti, ir griežta mokytoja pabūti. Noriu, kad jos mokėtų lietuviškai išreikšti savo mintis, perskaityti tekstą ir jį suprasti, parašyti, kai reikia. Mūsų šeimos yra Lietuvoje,

būtų apsileidimas, jei mūsų, lietuvių, vaikai nebegalėtų lietuviškai bendrauti su seneliais ir giminėmis. Dar sudėtingiau yra mišrioje šeimoje, nes tas vienas iš tėvų, kalbantis lietuviškai, dažniausiai „nepaveža“, negali atsverti aplinkos poveikio ir galiausiai pasiduoda. Reikia jiems padėti, o tai ir norime daryti vienydami lietuvius, palaikydami juos.

Kaip, Jūsų manymu, keičiasi lietuviškos, tautinės tapatybės suvokimas, gyvenant toli nuo Lietuvos?

Labai įdomus klausimas. Man kartais atrodo, kad tautinės tapatybės suvokimas labai priklauso nuo atstumo iki Lietuvos. Kuo toliau Lietuva, tuo stipriau žmogus suvokia savo tautinį tapatumą. Mes kur kas dažniau save apibrėžiame per skirtumus, t. y. kas man nebūdinga, kas nesu aš, ir, atmetus daugybę dėmenų, pasidaro kur kas aiškiau, kas esi. Nesakau, kad Lietuvoje gyvenantys žmonės neturi tautinės tapatybės, tiesiog gal neturi sąlygų ją sugriebti, nes viskas atrodo lyg savaime suprantama, lyg tvyro kažkur ore. Todėl norėčiau palinkėti visiems domėtis, skaityti, keliauti, pamatyti, patirti ir nesitroškinti savose sultyse.

Nuotraukos M.Repšienės asmeninio albumo.

Projektas „Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

www.pasauliolietuvis.lt

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

